

Lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet

Fysak samling 7-8 oktober

John Tore Vik

Ny folkehelselov

- Bakgrunn
 - Overordnede strategier i folkehelsepolitikken
- Innhold i loven
 - Oversikt
 - Forvaltning og tjenesteyting
 - Planlegging og regional utvikling
 - Videreføring av partnerskapene
- Oppfølging
 - Forskrifter
 - Ny kommunehelsetjeste lov
 - Økonomi
 - *(Samhandlingsreformen)*

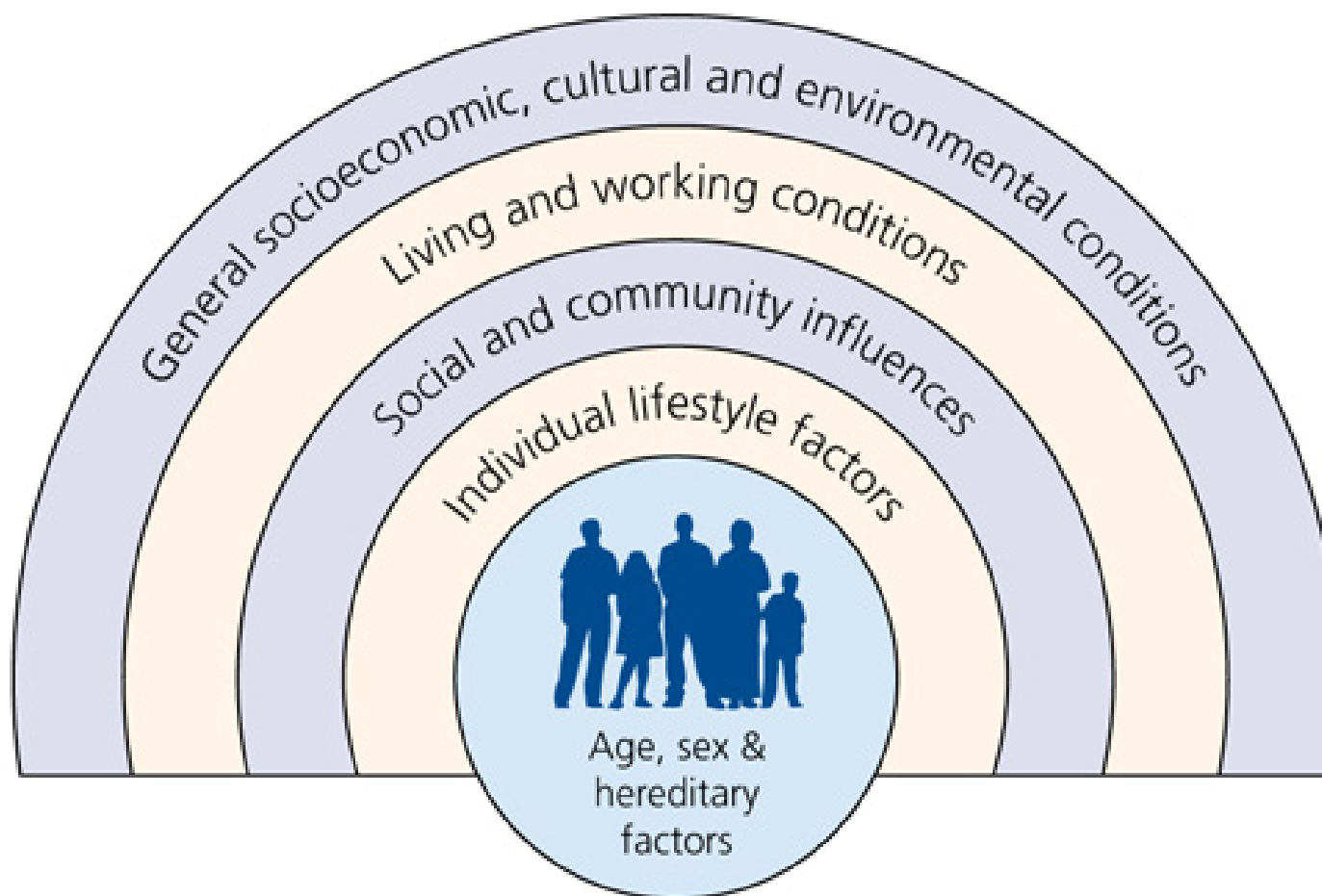

Folkehelse og folkehelsearbeid

- Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen
- Folkehelsearbeid er samfunnets samlede innsats for å styrke faktorer som virker positivt på folkehelsen, og innsats for å beskytte mot og å redusere faktorer som medfører helserisiko, samt innsats for å utjevne sosiale helseforskjeller
- Arbeid for å fremme folkehelse omfatter innsats **både** innenfor helsetjenestene, **og** innsats mot samfunnsforhold og påvirkningsfaktorer for levekår og helse

Påvirkningsfaktorer

Kilde: Dahlgren G and Whitehead M (1991) *Policies and strategies to promote social equity in health.*

Stockholm, Institute for Futures Studies

Årsakskjeden

Bakenforliggende faktorer: inntekt, oppvekst, utdanning, arbeid ...

Adferd - tobakk, fysisk inaktivitet og ernæring - og identifisert sosial og fysisk miljørisiko

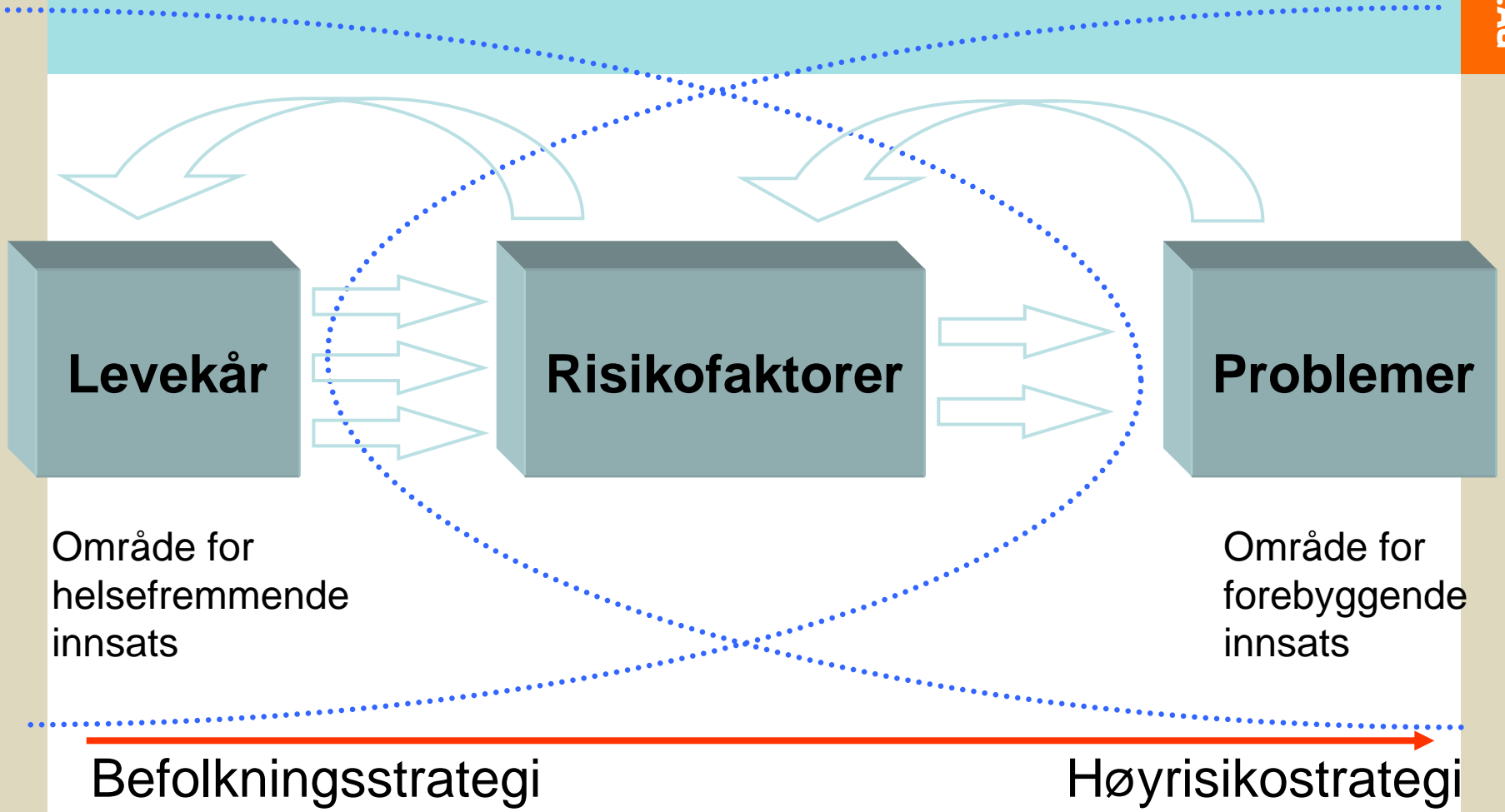
Biologiske risikofaktorer
-blodtrykk
- kolesterol
-KMI....

**Sykdom/
død**

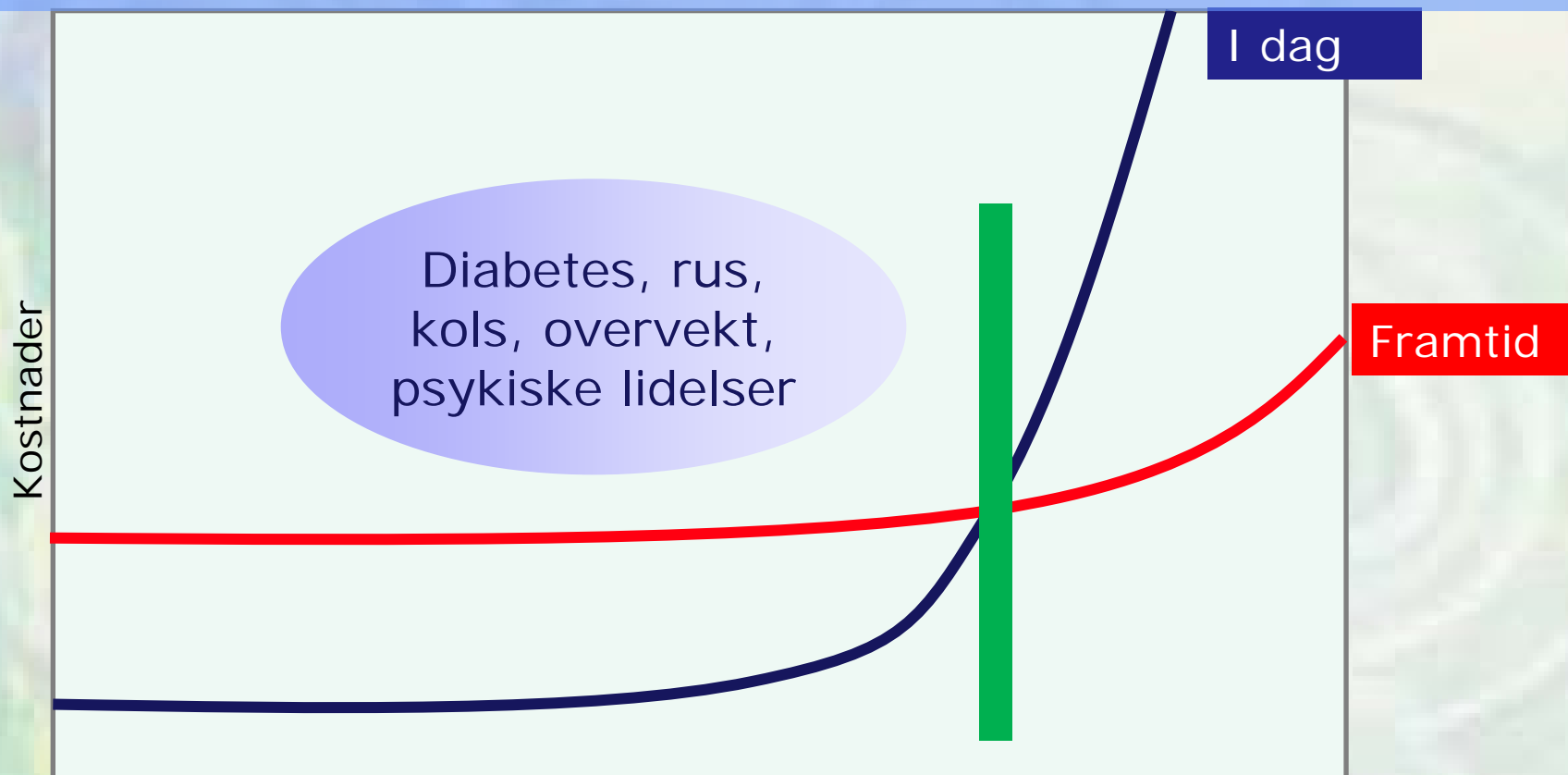

Forebyggingsstrategier

Årsakskjede for helse- og sosialproblemer

Hvorfor samhandlingsreformen?

Forebygging

Tidlig fase

Diagnose

Kronisk syk

Komplikasjoner

”prosjektbasert og tilfeldig, og at det var preget av mangel på systematikk, kontinuitet og langsiktighet”.

Ny folkehelselov

- Bakgrunn
 - Overordnede strategier i folkehelsepolitikken
- **Innhold i loven**
 - Oversikt
 - Forvaltning og tjenesteyting
 - Planlegging og regional utvikling
 - Videreføring av partnerskapene
- Oppfølging
 - Forskrifter
 - Ny kommunehelsetjeste lov
 - Økonomi

Fylkeskommunens ansvar

- **fremme folkehelse innen de oppgaver som fylkeskommunen er tillagt**
 - regional utvikling og planlegging
 - forvaltning og tjenesteyting.
- **pådriver- og samordningsfunksjon** for det brede folkehelsearbeidet regionalt og lokalt
 - med vekt på å understøtte arbeidet i kommunene.

Ny plan- og bygningslov

- Regional planstrategi
- Samfunnshensyn som planleggingen skal ivareta, jf. § 3-1
 - fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet
 - fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.

§ 3 Fylkeskommunens oppgaver med å fremme folkehelse

- Fylkeskommunen skal fremme folkehelse jf. § 1 innen de oppgaver som fylkeskommunen er tillagt, herunder regional utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.
- Fylkeskommunen skal være pådriver for, og samordne folkehelsearbeidet i fylket, bl.a. gjennom alliansebygging og partnerskap og ved å understøtte kommunenes folkehelsearbeid.

Som regional utviklingsaktør og med ansvar for planlegging er fylkeskommunen utfordret som koordinator og pådriver i folkehelsearbeidet.

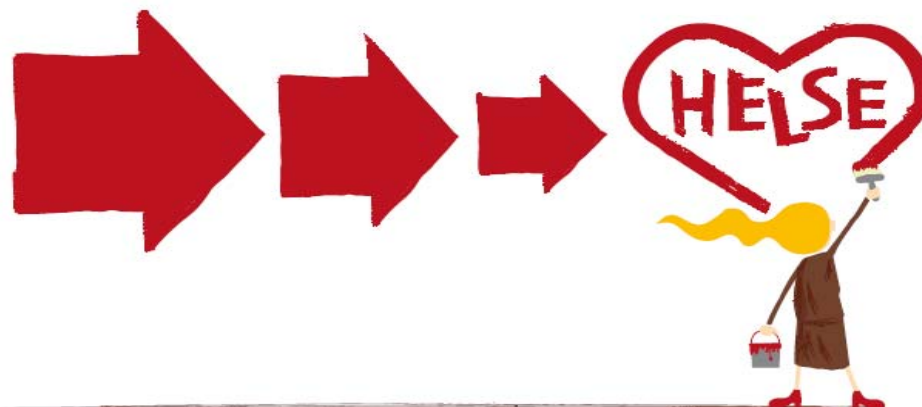
Partnerskap er en arbeidsform som fylkeskommunen har tatt i bruk på flere områder for å få til samarbeid og spleiselag mellom ulike aktører som arbeider mot samme mål.

I rollen som koordinator og pådriver for regionalt og lokalt folkehelsearbeid skal fylkeskommunen bygge nettverk og legge til rette samarbeidsarenaer.

Videre skal fylkeskommunen etablere forpliktende samarbeid med aktører som regionale statlige fagmyndigheter og helseforetak, universiteter og høyskoler, frivillige organisasjoner, KS og næringslivet i fylket.

Tiltak i alle ledd

Oppstrøms	Midtstrøms	Nedstrøms
Utdanning, Arbeidsmarked Samferdsel Kultur	Skolemiljø (fysisk aktivitet, måltid, sosialt, røykfritt) Nærmiljø, trafikk	Lavterskel tilbud Helsetjenester

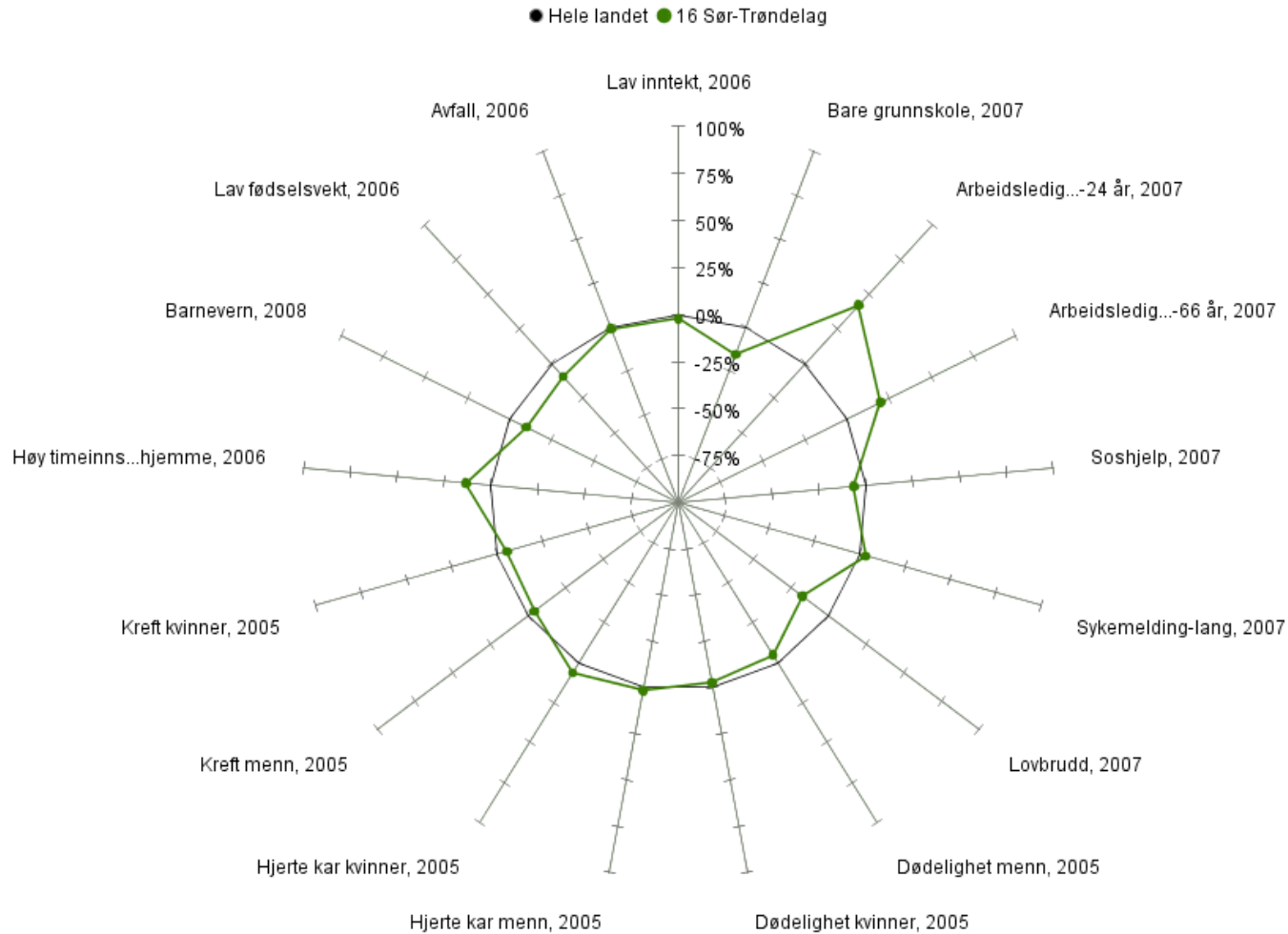

§ 4 Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer i fylket

- Som grunnlag for folkehelsearbeidet i fylket, jf. § 3, skal fylkeskommunen ha den nødvendige oversikt over helsetilstanden i fylket og de faktorer som kan virke inn på denne, herunder trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale helseforskjeller.

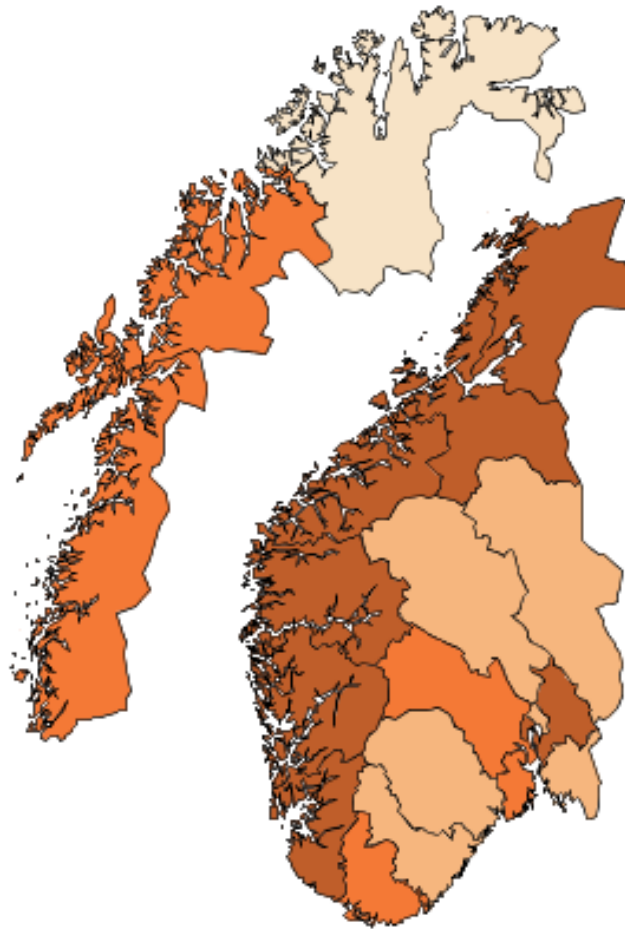
Kommunehelseprofiler, barometeret

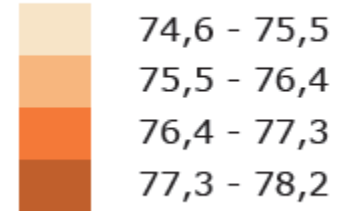

Regionale forskjeller

Menn, 2001-2005

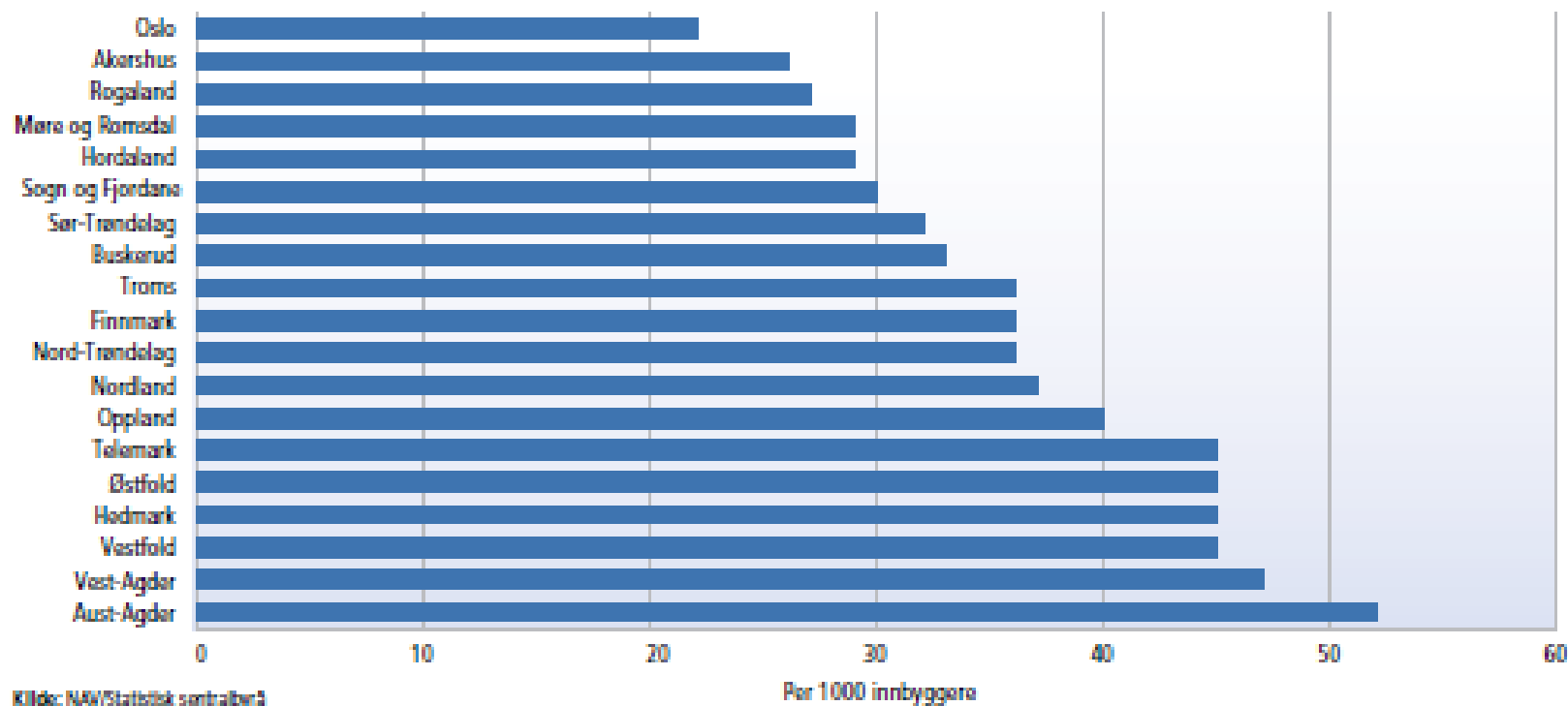

forventet levealder

Uførepensjonister

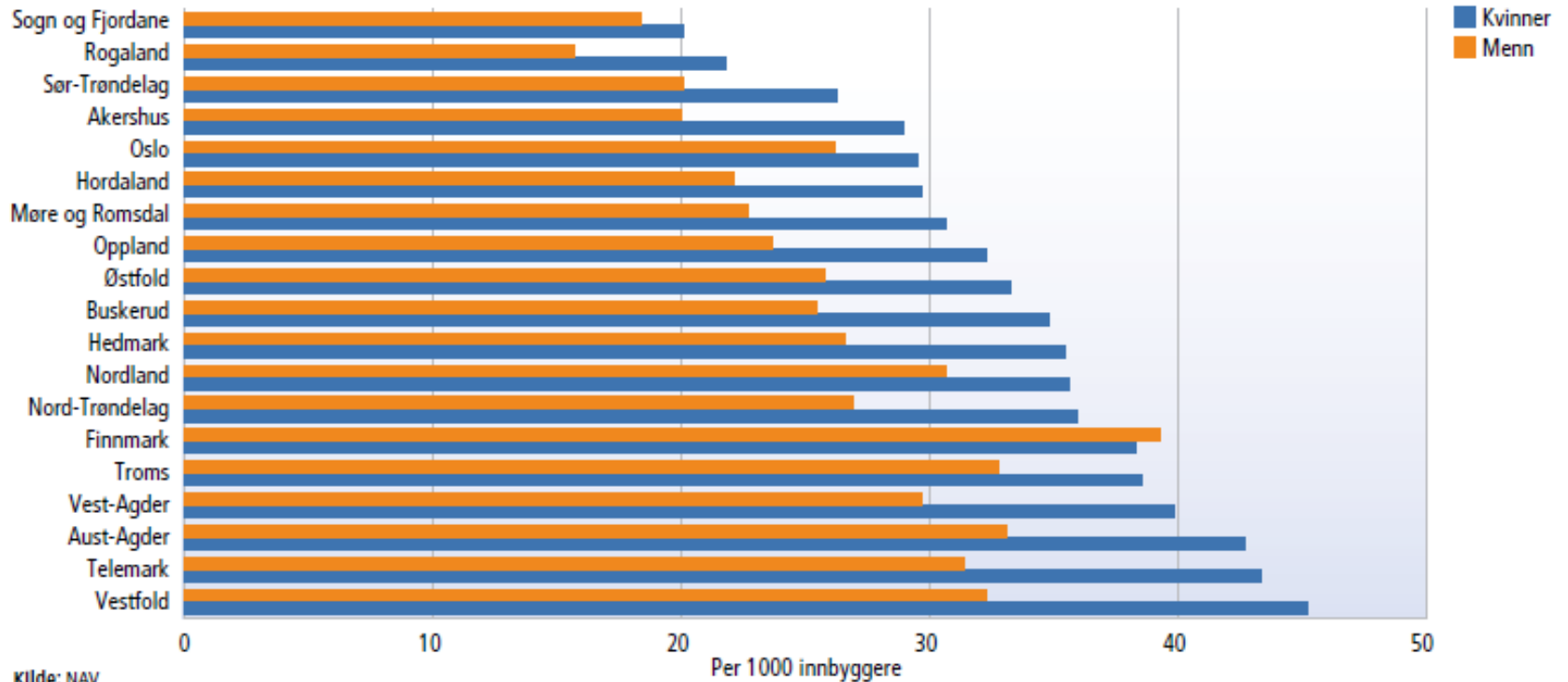
Figur 2.8 Uførepensjonister per 1 000 innbyggere, aldersgruppen 18-49 år, 2007. Fylke.

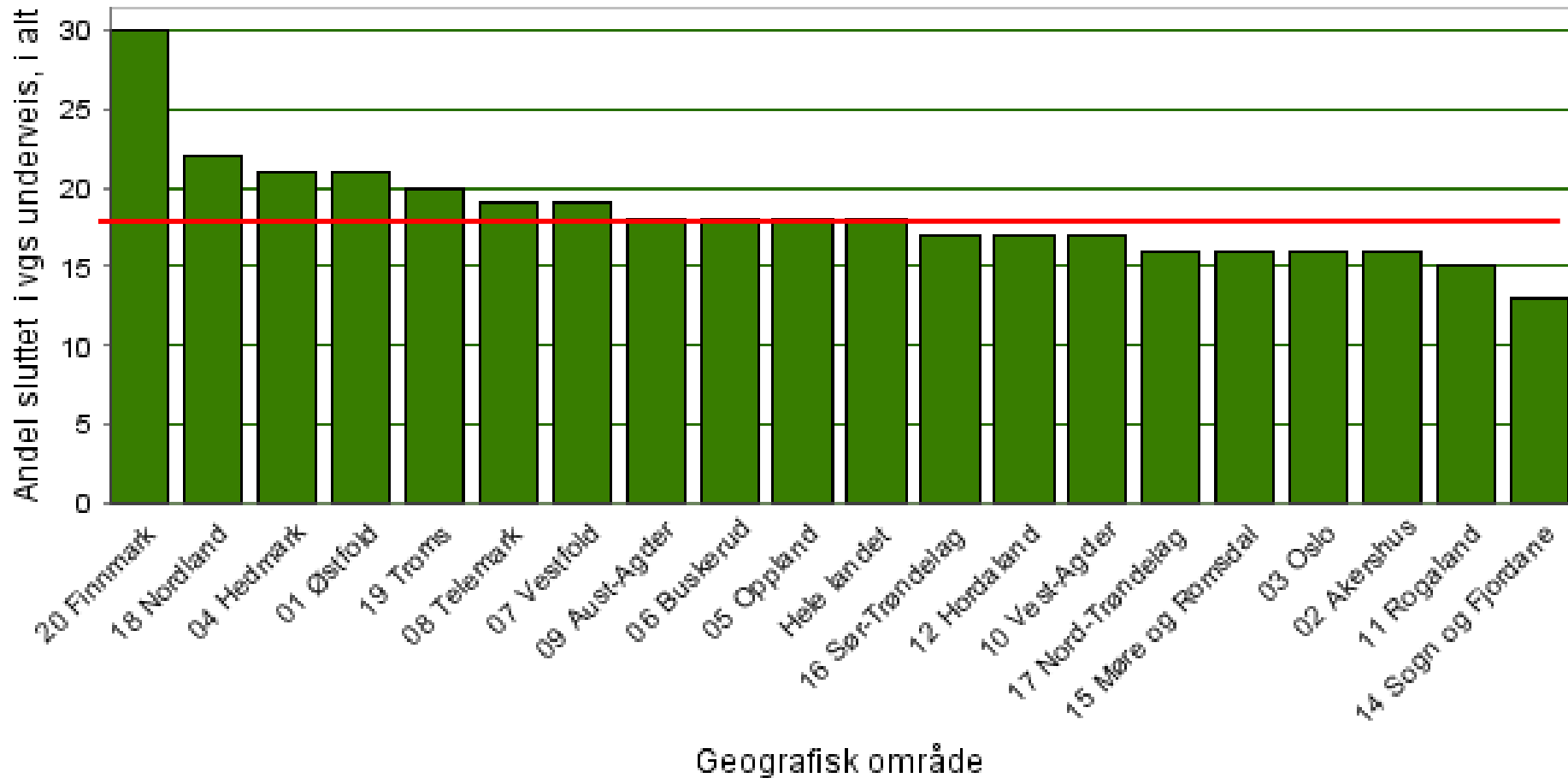
Attføringspenger

Figur 2.5 Mottakere av attføringspenger i løpet av året per 1 000 innbyggere. 2007. Kvinner og menn. Fylke.

Frafall i vgs - alle fylker og gjennomsnitt for landet (2006)

Fylkeskommunens ansvar

- **fremme folkehelse innen de oppgaver som fylkeskommunen er tillagt**
 - regional utvikling og planlegging
 - forvaltning og tjenesteyting.
- **pådriver- og samordningsfunksjon** for det brede folkehelsearbeidet regionalt og lokalt
 - med vekt på å understøtte arbeidet i kommunene.

Ny folkehelselov

- Bakgrunn
 - Overordnede strategier i folkehelsepolitikken
- Innhold i loven
 - Oversikt
 - Forvaltning og tjenesteyting
 - Planlegging og regional utvikling
 - Videreføring av partnerskapene
- **Oppfølging**
 - Forskrifter
 - Ny kommunehelsetjeste lov
 - Økonomi

Forankring av folkehelsearbeidet

Kommunehelsetjenesteloven § 1-2 (*Helsetjenestens formål*)

”Kommunen skal ved sin helsetjeneste fremme folkehelse og trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom, skade eller lyte. Den skal spre opplysning om og øke interessen for hva den enkelte selv og almenheten kan gjøre for å fremme sin egen trivsel og sunnhet og folkehelsen.”

Kommuneproposisjonen 2010

- "Helse- og omsorgsdepartementet foreslår at de øremerkede midlene til partnerskap for folkehelse på kapittel 719, post 60 innlemmes i 2010. I 2009 bevilges det 35 millioner kroner til dette formålet. Helse- og omsorgsdepartementet vil i statsbudsjettet for 2010 komme tilbake til det konkrete beløpet som skal overføres fra HODs budsjett til rammetilskuddet til fylkeskommunene knyttet det lovfestede ansvaret."

Samhandlingsreformen og forebygging

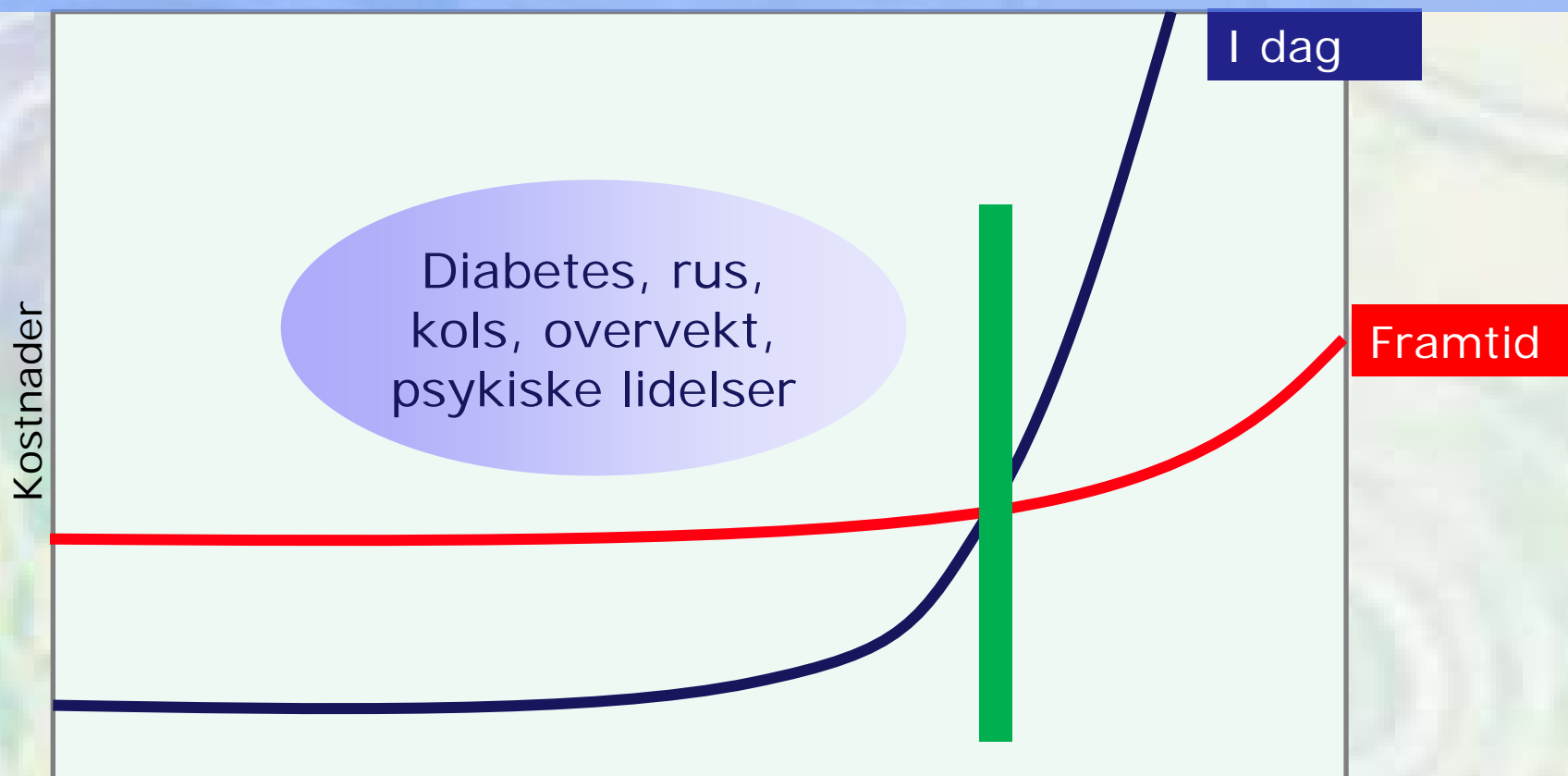
Demografisk utvikling

- Frem mot 2060 vil andelen eldre fordobles i forhold til befolkningen i yrkesaktiv alder
→ Vi må holdes funksjonsfriske lengst mulig

Epidemiologisk utvikling

- En større del av sykdomsbyrden vil være kroniske og skyltes livsstilssykdommer (ny økning i hjerte/kar, kreft, KOLS, diabetes mm).
- Større sosiale helseforskjeller

Hvorfor samhandlingsreformen?

Forebygging

Tidlig fase

Diagnose

Kronisk syk

Komplikasjoner

Forebyggende helsetjenester

- Kommunene må ruste seg organisatorisk for å ivareta forebygging på systemnivå
- Spisse forebyggingsinnsatsen inn mot områder som gir dokumentert effekt raskest mulig resultater i forhold til færre sykehusinnleggelseser
- Lærings- og mestringstilbud og egenbehandling
- Styrking av helsestasjon, og spesielt skolehelsetjenesten
- Kompetanseoppbygging

Tidsplan

- Tiltak fra 2010
- Nasjonal helse- og omsorgsplan 2010
- Ny kommunehelseslov 2010
- Nytt finansieringssystem på plass 2012